

547. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet houdende naturalisatie van *Henri Jean van Brincken* en 20 anderen.

De toelichtende memorie (en bijlagen), die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.

's-Gravenhage, den 30 Juli 1937.

WILHELMINA.

547. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er aanleiding is tot naturalisatie van *Henri Jean van Brincken* en 20 anderen, die aan Ons het verzoek daartoe hebben gedaan, met overlegging — wat betreft de in de artikelen 2 en 3 genoemden voor zooveel doenlijk — van de bewijsstukken, bedoeld in artikel 3 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze:

Artikel 1.

De hoedanigheid van Nederlander wordt bij deze verleend aan:

- 1°. *Henri Jean van Brincken*, geboren te *Etterbeek* (*België*) den 30 October 1889, handschoenmaker, wonende te *Elsene* (*België*);
- 2°. *Heinrich Fleuren*, geboren te *Kevelaer* (*Pruisen*) den 4 Maart 1899, landbouwer, wonende te *Kevelaer* (*Pruisen*);
- 3°. *Johann Fonken*, geboren te *Broekhuysen, Straelen* (*Pruisen*) den 26 October 1903, landbouwersknecht, wonende te *Lomm*, gemeente *Arcen en Velden*, provincie *Limburg*;

- 4°. *Carl Oswald Goëhl*, geboren te *Wetterath, Randerath* (*Pruisen*) den 22 October 1862, kapperspatroon, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 5°. *Johann Wilhelm Robert Groesgen*, geboren te *Viersen* (*Pruisen*) den 4 Juli 1889, kasprocuratiehouder, wonende te *Soerabaia* (*Nederlandsch Indië*);
- 6°. *Karl Heinrich Hentschke*, geboren te *Harburg* (*Pruisen*) den 6 Februari 1899, modelmaker, wonende te *Hengelo*, provincie *Overijssel*;
- 7°. *Elisabeth Sophia Hief*, geboren te *Bredelar, Giershagen* (*Pruisen*) den 5 Juli 1893, verpleegster, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 8°. *Otto Kardaun*, geboren te *Kohlscheid* (*Pruisen*) den 20 Februari 1900, bankwerker, wonende te *Kerkrade*, provincie *Limburg*;
- 9°. *Sijbrichje Kingma*, geboren te *Bolsward* (*Friesland*) den 2 Mei 1873, zonder beroep, weduwe van *Louis Willy Glasz*, wonende te *Bolsward*, provincie *Friesland*;
- 10°. *Agnes Antoinette Klüppel*, geboren te *Aken* (*Pruisen*) den 18 Juli 1913, tijdelijk ambtenaresse bij den Armenraad, wonende te *Alkmaar*, provincie *Noordholland*;
- 11°. *Gustav Adolf König*, geboren te *Dullen-Marggrabowa, Treuburg* (*Pruisen*) den 6 October 1893, bankwerker, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*;
- 12°. *Johann Maria Lanczer*, geboren te *Nagy Szombat* (destijds *Hongarije*, thans *Tsjecho-Slowakije*) den 4 April 1888, assistent-leeraar bij het Nijverheidsonderwijs, wonende te *Enschede*, provincie *Overijssel*;
- 13°. *Bernardina Maria Plage*, geboren te *Rieste* (*Pruisen*) den 20 Februari 1899, onderwijzeres, wonende te *Denekamp*, provincie *Overijssel*;
- 14°. *Wilhelm Putman*, geboren te *Hüthum, Elten* (*Pruisen*) den 13 Juni 1894, fabrieksarbeider, wonende te *Emmerik* (*Pruisen*);
- 15°. *Maria Helena Radke*, geboren te *Wahn* (*Pruisen*) den 25 Januari 1908, onderwijzeres, wonende te *Denekamp*, provincie *Overijssel*;
- 16°. *Josef Hermann Ronge*, geboren te *Radevormwald* (*Pruisen*) den 8 Juli 1904, afdelingshoofd bij garenfabrieken, wonende te *Helmond*, provincie *Noordbrabant*;
- 17°. *Friedrich Carl Spieckerhoff*, geboren te *Schnellweide, Keulen-Holweide* (*Pruisen*) den 24 Maart 1893, monteur, wonende te *Leiden*, provincie *Zuidholland*;
- 18°. *Derk Veenstra*, geboren te *Oosterveer*, gemeente *Tietjerksteradeel* (*Friesland*) den 4 December 1891, zonder beroep, wonende te *Oosterveer*, gemeente *Tietjerksteradeel*, provincie *Friesland*;
- 19°. *Max Weisz*, geboren te *Plauen* (*Saksen*) den 8 Augustus 1910, bedrijfsleider op een atelier voor glasschilderkunst, wonende te *Roermond*, provincie *Limburg*.

Artikel 2.

Met afwijking van het bepaalde bij artikel 3, vierde lid onder 3°, der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan *Hans Robert Heinz Buerger*, geboren te *Tilsit* (*Pruisen*), den 1 Mei 1915, kantoorbediende, wonende te *Enschede*, provincie *Overijssel*.

Artikel 3.

Met uitbreiding van het bepaalde bij artikel 6 der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* no. 268), op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten

van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913), wordt bij deze de hoedanigheid van Nederlander verleend aan *Karl Wilhelm Glasz*, geboren te *Oberheldrungen (Pruisen)*, den 7 April 1914, zonder beroep, wonende te *Amsterdam*, provincie *Noordholland*.

Artikel 4.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Justitie,

547. 3.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten ¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van HENRI JEAN VAN BRINCKEN en 20 anderen moge de ondergeteekende het volgende aantekenen.

Drie van de een en twintig voorgedragenen (artikel 1 onder 1°., 2°. en 14°.) zijn oud-Nederlanders, die ingevolge artikel 7, lid 1, sub 5°., der wet van 12 December 1892 (*Staatsblad* n°. 268) op het Nederlandschap en het ingezetenschap, laatstelijk gewijzigd bij de wetten van 21 December 1936 (*Staatsbladen* nos. 209 en 913), hun Nederlandschap hebben verloren door tien achtereenvolgende jaren woonplaats te hebben gehad buiten Nederlandsch grondgebied. Zij hadden, door gebruik te maken van den daartoe bij evengenoemd artikel 7 aangewezen weg, verlies van het Nederlandschap kunnen voorkomen. Ofschoon zij dit middel niet hebben aangewend, stellen zij blijkbaar op het bezit van de Nederlandsche nationaliteit prijs. Waar zij van goed gedrag en niet armlastig zijn, bestaat er alle aanleiding, hen door middel van naturalisatie alsnog in de gelegenheid te stellen, hun door langdurige afwezigheid teloorgegane staat van Nederlander terug te krijgen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 3°., is in de buurtschap Broekhuysen, Straelen (Pruisen), geboren uit een vader van Deutsche en eene moeder van Nederlandsche herkomst. Den 15den Februari 1909, in den loop van het zesde levensjaar, kwam hij herwaarts om bij verwanten van moederszijde eene Nederlandsche opvoeding te krijgen. Daarna is hij gebleven, bezocht de lagere school en behaalde een diploma van een landbouwwintercursus. Drie van zijne zusters zijn Nederlandschen door huwelijk. Hij is met eene Nederlandsche verloofd en gevoelt zich Nederlander. Als landbouwersknecht voorziet hij in zijn onderhoud.

De in artikel 1 onder 4°. genoemde verzoeker, afkomstig uit Wetterath, Randerath (Pruisen), vestigde zich den 19den October 1894 duurzaam in Nederland, na er ook eerder te hebben verbleven. Hij neemt deel aan het vereenigingsleven hier te lande; zoo is hij lid van het Genootschap tot Zedelijke Verbetering der Gevangenen, afdeling Amsterdam. Als kapperspatroon heeft hij een bestaan voor zich en zijne echtgenoot.

De in artikel 1 onder 5°. genoemde verzoeker, geboortig uit Viersen (Pruisen), woont sinds den 6den December 1913 duur-

zaam in Nederlandsch-Indië, waar hij is ingeburgerd. Hij is gehuwd met eene vóór het huwelijk Nederlandsche vrouw. Zijn te Bandoeng geboren zoon is Nederlandsch onderdaan. Mede met het oog op zijn gezin wordt het Nederlandschap door hem begeerd. Werkzaam als kasprocuratiehouder eener te Soerabaja gevestigde firma voorziet hij in het onderhoud van zich en de zijnen.

De verzoeker, genoemd in artikel 1 onder 6°., afkomstig uit Harburg (Pruisen), vestigde zich in den loop van September 1920 in Nederland, waar hij sindsdien heeft gewoond en wenscht te blijven. Zijne echtgenoot was vóór het huwelijk van Nederlandsche nationaliteit. Zijne twee kinderen zijn hier te lande geboren. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Als modelmaker in dienst van eene kopergieterij en appendagefabriek verdient hij het brood voor zich en de zijnen.

De in artikel 1 onder 7°. genoemde verzoekster is geboren te Bredelar, Giershagen (Pruisen). Sinds den 15den Januari 1915 woont zij onafgebroken in Nederland, waar zij is ingeburgerd. Na aanvankelijk als hulp in de huishouding in gezinnen te hebben gewerkt, leerde zij voor verpleegster. Thans doet zij als zoodanig dienst in het Amsterdamsche gemeenteziekenhuis.

De in artikel 1 onder 8°. genoemde verzoeker, geboortig uit Kohlscheid (Pruisen), vestigde zich den 12den April 1923 voor goed in Nederland. Zijne twee kinderen zijn er geboren. Zijn broeder is Nederlander door naturalisatie. Hij gevoelt zich Nederlander. Als bankwerker op de Domaniale Steenkolenmijn voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 9°., is te Bolsward (Friesland) als Nederlandsche geboren. Zij heeft de Nederlandsche nationaliteit verloren door huwelijk met een Duitscher en verzuimd om binnen het jaar na het overlijden van haar echtgenoot te kennen te geven, dat zij deze hoedanigheid wenschte terug te bekomen. Zij is zich echter Nederlandsche blijven gevoelen. Sinds 1928 woont zij weder hier te lande. Uit eigen middelen voorziet zij in haar onderhoud.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 10°., is geboren te Aken (Pruisen) uit een vader van Deutsche en eene moeder van Nederlandsche herkomst. Sinds haar derde levensjaar in Nederland woonachtig, werd zij daar door Nederlandsche pleegouders opgevoed en onderhouden. Hare moeder is met een Nederlander hertrouwd. Zij gevoelt zich Nederlandsche. In het bezit van eene akte lager onderwijs, is zij ruim twee jaren bij het onderwijs werkzaam geweest. Daarna trad zij in tijdelijken dienst bij den Armenraad te Alkmaar.

De in artikel 1 onder 11°. genoemde verzoeker, afkomstig uit Dullen-Marggrabowa, Treuburg (Pruisen), vestigde zich den 1sten Juli 1920 duurzaam in Nederland. Vijf van zijne zes kinderen zijn hier te lande geboren. Allen krijgen of kregen eene Nederlandsche opvoeding. Het gezin is met den vader ingeburgerd. Als bankwerker in dienst van de Nederlandsche Dokmaatschappij voorziet hij in eigen onderhoud en in dat van de zijnen.

De in artikel 1 onder 12°. genoemde verzoeker is, hoewel geboren op grondgebied, dat destijds behoorde tot Hongarije en thans behoort tot Tsjecho-Slowakije, van Oostenrijksche herkomst. Sinds 1 September 1930 is hij in Nederland woonachtig. Hij gevoelt zich ingeburgerd. Als assistent-leeraar is hij verbonden aan de hogere textielschool te Enschede.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 13°., afkomstig uit Rieste (Pruisen), woont sinds den 20sten April 1917 onafgebroken in Nederland. Zij gevoelt zich Nederlandsche. In het bezit van meerdere akten en getuigschriften, is zij bij het onderwijs werkzaam.

De verzoekster, genoemd in artikel 1 onder 15°., is geboren te Wahn (Pruisen). Sinds November 1922 heeft zij in Nederland gewoond. Zij gevoelt zich Nederlandsche en wenscht te blijven. In het bezit van de vereischte akte heeft zij als onderwijzeres haar werkkring.

De in artikel 1 onder 16°. genoemde verzoeker, geboortig uit Radevormwald (Pruisen), woont sinds den 30sten December

¹⁾ Zijn, met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken, nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.